

Izhaja

vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4:—
» Nemčijo . . . » 5:—
» ostalo inozemstvo . . » 6:—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravníštvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvó lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVI.

Celovec, 18. maja 1917.

St. 20.

Za pol stoletja nazaj.

Na gospodarskem polju je v S. L. S. nastal razdor. Vsej slovenski javnosti je to že znano, in vendar smo o tem do zadnjega molčali; upali smo pač, da si bodo povzročitelji spora vendar še premislili in varovali temeljno načelo združništva in demokratično načelo, da se volja manjšine uklone volji večine, tembolj, ako manjšina za svoje postopanje nima pravega povoda z združnega stališča. Nasproti že omenjenemu uvodniku v »Slovenca« »združništvo in politika« povdarjamo, da v »Združni Zvezi« sami ni bilo danega nobenega povoda, tudi noben »osebni komando« ne, da se je del kranjskih zadrug ločil. »Komando« je pač čisto drugod iskati.

Vzrok spora kranjskih zadrug ima dvojen vir. Glasom sklepa na slovensko-hrvatskem katoliškem shodu v Ljubljani leta 1913 se je sklenilo, da se za naše denarne zadruge ustanovi bančni zavod v Ljubljani in se naprosi Združna Zveza v Ljubljani, da v kratkem času ustanovitev izvrši. Z ozirom na ta sklep je »Z. Z.« sestavila pravila za Združno banko v Ljubljani in jih predložila vladi. Med tem so tudi posamezni pristaši S. L. S. na Kranjskem, med njimi strankin načelnik, ustanavljali Ilirsko banko. Združna Zveza je bila takoj voljna sporazumno s snovatelji Ilirske banke ustanoviti na katoliškem shodu zahtevano banko. Zahtevala je le v svojo varnost, torej v korist združništva, da se ji z ozirom na velike svote, ki bi jih nalagala pri banki, izročite v nakup dve tretjini akcijske. To stališče je v odborovi seji Z. Z. v smislu g. dr. Kreka še prav posebno kot potrebno povdarjal zastopnik iz Koroškega. »Centralna kasa« na Koroškem je dala v tem oziru dovolj naukov. Le tedanji ravnatelj g. Ivan Traven je na veliko začudenje odborov kot »privatna oseba« s snovatelji Ilirske banke kot njen bodoči upravni svetnik odklanjal to stališče. Vsled tega je Z. Z. nadalje zasledovala svoj cilj v smislu katoliškega shoda.

Snovatelji Ilirske banke, ki so bili ob enem člani uprave Z. Z., so stavili interese privatnega

bančnega podjetja nad interese Z. Z. in so se zbirali okoli g. dr. Lampeta in tovarišev ter začeli delati propagando...

Drug vzrok razpora je bil za manjšino političnega izvora in na tem dejstvu ne izpremenijo nobeni izgovori in nobena prerekanja ustanoviteljev »Združne centrale«, kakor so imenovali svojo nanovoustanovljeno zvezo.

To kaže že nastop govornikov na občnem zboru Z. Z. 30. decembra 1916. Vsi izvenkranjski udeležniki smo z velikim začudenjem na shodu ob nastopu govornikov »manjšine« dobili jasen vtis, kakor da bi bili prišli na shod najhujši politični nasprotniki, ki so neutemeljeno napadali Z. Z. in njenega prezasluznega načelnika.

Velikanske večine zadrugarjev na občnem zboru pa kljub temu pri glasovanju ni vodilo to dejstvo, ampak edinole združno stališče.

Povdarjamo pa to znano politično ozadje le, ker je »Slovenec« z ozirom na ta spor trdil, da »so zadrugarji sami drugače hoteli in je avtonomija temeljni zakon združništva«, a da so politične instance S. L. S. dosledno zavzemale stališče, da je združna organizacija nepolitična in tedaj od politične organizacije S. L. S. docela neodvisna« ter da »je isto stališče in ravnotako odločno zavzemal skozi vsa leta načelnik S. L. S.«.

Zadnja »Straža« piše k temu sporu: »Konstatiramo, da je načelnik S. L. S. v lastni osebi lansko leto intenzivno delal proti Z. Z. in G. Z. z razširjanjem novic in govoric, ki niso bile v korist složenemu delovanju pri imenovanih zavodih«. Nadalje piše »Straža«:

»Tudi načelnik S. L. S. je, kakor »Slovenec« člankar priznava, posegel vmes, da se izvoli staro nadzorstvo, posegel torej vmes na korist Ilirske banke, pri kateri je bil predsednik upravnega sveta in delničar. Za razdor v slovenski združni organizaciji ni bilo stvarnega povoda, kajti tega tudi gospodje pri Združni Centrali ne bodo hoteli trditi, da bosta upravna svetnik I. b. dr. Lampe in dr. Pegan uveljavila nove združne ideje, ker v dosedanjem svojem združnem delovanju — in to je lepša polovica njenih let — niti starih načel nista udeležila v splošno zadovoljnost. Tudi upravni

svetnik I. b. Traven ni imel stvarnih razlogov za razdor, k večjemu da je bil oviran v svoji in svojega brata kupčijah. Da skrbi za zdravo združništvo, je imel dovolj časa, priložnosti in plače. Dejstvo je in ostane, da so krogi okoli Ilirske banke zanesli razdor v vseslovensko združno organizacijo, da bi dobili vsaj del organizacij za svojo banko. To se jim je posrečilo, zato hočejo sedaj mir.«

Mi trdimo še več. Zadruge, ki so se ločile od Z. Z., za to ločitev niso imele prav nobenega združnega povoda, ampak edinole političen povod: V deželnem odboru kranjskem v sedanjih sestavi ga iščite, če ga hočete najti. Zadrugarji na Kranjskem so se ločili, ker niso hoteli zapustiti tistih deželnih odbornikov, ki so pri Ilirski banki. In deželni odbor na Kranjskem ima veliko moč, posebno še med vojsko...

G. dr. Krek je ustanovil idealno zasnovano vseslovensko združno organizacijo, ki je krepko posegla na hrvatske pokrajine in na gospodarskem polju šla za istimi cilji, kakor Vseslovenska ljudska stranka na političnem polju: Združenje Slovencev in Hrvatov. Gospodarska moč je podlaga politični. In sedaj, ko so gospodje pri Ilirski banki narušili gospodarsko slogo in s tem kolikortoliko tudi moč slovenskega združništva, zavijajo oči in govore o politični slogi.

Z visokega, dalekovidnega dr. Krekovega stališča so zdrknili na slovensko politiko pred 70 leti, na politiko samih Kranjcev, da se človek začuden vpraša: Kje so pa na Kranjskem Slovenci ostali?

S tega stališča pač ne moremo soglašati s »Slovencem«, če pravi, da je ta razpor le »praska«. Ne praska, kardinalna napaka, neodpušljiva narodni greh gotovih narodnih voditeljev je!

Koroška — skupna rana.

Odlični pristaši »Slovenske kmetske zveze« na Spodnjem Štajerskem so se dne 9. majnika zbrali v Mariboru, da se posvetujejo o vseh zadevah, ki so zdaj v širši javnosti na dnevnem redu.

Kakor poroča »Straža«, je poročal o političnem položaju predsednik Hrvatsko-slovenskega kluba g. dr. Korošec. Klub je že povabil posl. dr. Rybača

Podlistek.

France Brandner:

Rajni materi v spomin.

I.

Celo življenje
samo trpljenje,
mamica, ti si uživala.
Toda vse mine:
vse bolečine,
mamica, vse si prestala.

Šla skoz gomilo
si po plačilo
v édensko cvetno poljano.
Trnje, sovraštvo,
bol, siromaštvo
vekomaj bo ti neznano.

II.

Z ljubih polj sem se poslovil,
se predal široki cesti,
tožno bilo srce moje,
krčilo se je v bolesi.

Tam ob cerkvi so grobovi,
tam je postelj tvoja, mati!
Spavaj sladko! In zaplakal
bridko sem po mamki zlati.

Zganem se. Zapiha veter.
V plašč se sivi svoj zavijem. —
Tu po domu in po mamki
neprestano solze lijem.

III.

V sanjah zrl sem tebe, mati,
videl te na grobu stati.
Mrtvo b'lo oko,
ki nekdanj tako
meni se smehljalo je ljubo.

Hotel tebe sem objeti,
vse bolesi razodeti,
toda kot megla
se nenadoma
slika tvoja je razblinila.

Stal na tvojem temnem grobi
v medli mesečni svetlobi
dolgo tih in nem,
bil brez ciljev sem,
z dušo prazno, srcem žalostnim.

Ura v stolpu polnoč bila,
luna za oblak se skrila;
šel z grobov v temo
z dušo žalostno. — — —
V snu zalile solze mi oko.

Ko vzbudim se, še so tekle
solze in v očeh me pekle.
Zunaj vstajal dan,
zvon je pel glasan
jutranjico čez moravsko plan.

IV.

Videl v sanjah mamico:
ljubko se nagnila,
mojo bolno glavico
lahno poljubila.

Od tedaj jo vedno zrem
v noči in podnevi,
s smehljajočim ličecem
daje mi spodbude, revil!

Za kratek čas.

Glavna misel. Župnik: »No, Jozelj, si si kaj zapomnil od moje pridige o usmiljenem Samarijanu?« Jozelj: »Samo glavno stvar, kakor pravimo!« — »No, kaj pa?« — »Da so že takrat gostilničarjem dolžni ostajali; Samarijan je dejal: Ti bom povrnil, ko zopet pridem.«

Težko napraviti. »Jaz se grem tepst z mojim nasprotnikom, toda ker sem kratkoviden, zahtevam, da bom deset korakov bliže njega, kakor on meni.«

Občutljiv nos. Krčmar potniku: »Pred par dnevi smo klali; imamo jako dobre krvave klobase. Izvolite eno?« — Potnik, jako nezaupljiv in izbiren človek, se boji, da bi ne bilo ostalo v črevesih še kaj od prvotne materije, brezobzirno: »Pa prinesite eno, a brez parfema prosim.«

Dobra hčerka. »Kaj pa delate, gospodična?« — »Blazinico za očeta, da bo lažje sedel. Je dobil pet mesecev!«

in dr. Ravniharja, naj se pridružita klubu, in da bodo tudi z dalmatinskimi poslanci, kolikor jih je še izven kluba in kakor hitro bo ž njimi omogočen osebni stik, skušali dobiti kolikor mogoče tesno sodelovanje v državnem zboru. Naši odnosi do Češkega svaza, je dejal dr. Korošec, so najpristranejši. Tudi s Poljaki se bo dobilo tem več stika, čim bolj se bodo odmikali od svojih dosedanjih političnih zaveznikov. Največjo nevarnost za parlamentarno delovanje napravljajo v parlamentarnih krogih nemški Nationalverband, ki je po številu najmočnejši, po kakovosti pa tako slab, da je začel vzbujati tudi že v nemški javnosti soumiljenje.

Današnji časi silijo domačo politiko, da se vse slovenske štajerske stranke združijo v močno narodno falango. Avtonomija strank lahko ostane, kakor je bila, njih programi nedotaknjeni.

O koroških razmerah je dejal g. poslanec: Na Koroškem so do najnovejšega časa vladale iste razmere, kakor pri nas začetkom vojske. Deželna vlada koroška slovenski stvari ni naklonjena in temu primerno je tudi postopanje političnih in drugih uradnikov. Razmere koroških Slovencev so se menda med vojsko najbolj poslabšale. Zato moramo iskati potov, da popravimo, kar se da popraviti, in da nanovo oživimo med koroškimi Slovenci veselje do življenja. Koroška je naša skupna rana, ki nas skeli vse Slovence, zato moramo tudi skupno pomagati.

Na shodu so razpravljali tudi o vseh gospodarskih vprašanjih, ki so postala pereča vsled vojske, in o raznih drugih važnih zadevah.

O posvetovanju se je izdalo to-le poročilo: „Slovenska kmetijska zveza je imela dne 9. t. m. predpoldan in popoldan dobro obiskano odborovo sejo. Posl. dr. Korošec je podal sliko sedanjega političnega položaja. Po temeljiti dolgotrajni razpravi se je sklenilo, pozvati štajerske državne poslance, da v državnem zboru v smislu plemenitega prizadevanja presvitlega cesarja podpirajo vse, kar bi nas moglo dovesti do težko zaželenega miru. Pozivljajo se nadalje poslanci in vsa slovenska javnost, da žalostnim razmeram, v katerih živijo sedaj koroški Slovenci, posvečajo največjo pozornost. Kot članica V. L. S. izraža štajerska Kmetijska zveza z ozirom na dogodke na Kranjskem bratsko željo, da se odstranijo ovire, ki so slogi S. L. S. na poti. — Da se doseže v sedanjem prevažnem času kolikor mogoče skupen in enoten nastop vseh štajerskih Slovencev v narodnih zadevah, se sklone, stopiti v stik s štajersko Narodno stranko. — Nato so se še temeljito in obširno obravnavala vsa pereča gospodarska vprašanja, ki zadevajo slovenski Štajer, in so se storili tozadevni sklepi.

Podpisujte 6. vojno posojilo!

Cesar Karel narodom po tretji vojni zimi.

„Wiener Zeitung“ je priobčila sledeče Najvišje lastnoročno pismo: Ljubi grof Clam-Martinić! Prebili smo tretjo vojno zimo z vsemi njenimi trdotami; čeprav je treba še par mesecev, predno nam prinese kaleča setev hrano, smemo vendar pričakovati, da prinese spomlad s seboj olajšanje življenja. Do takrat je treba vzdržati in to se nam bo, seveda z velikim pomanjkanjem, tudi nedvomno posrečilo. V tem težkem času smatram za potrebo, da povem Svojim ljubim narodom, kako silno vpliva name njihova nadloga, in da se jim najiskrenejše zahvaljujem za požrtvovalnost in potrpežljivost, s katero prenašajo vsa bremena vojne. S hvaležnim srcem upoštevam vse, kar je doseglo prebivalstvo v teh resnih dneh z občudovanja vrednimi duševnimi in materialnimi silami: Delo kmetov, industrijalcev in obrtniških delavcev, rudarjev, kratkomalo vseh hrabrih in vztrajnih bojevnikov za skupno gospodarsko življenje, ki so se izkazali vredne bojevnike za obstoj in čast naše domovine. Spominjam se tudi s hvaležnim srcem vzglednega delovanja naših patrijotičnih gospô, ki so si v tem najtežjem času z vztrajnostjo, gospodarsko sposobnostjo in dejansko ljubeznijo do bližnjega zagotovile za vedno priznanje domovine. Od njih vseh pričakujem, da bodo v smislu velike dobe, ki kliče vse k delu, storile tudi vnaprej, kar bo v njihovi moči. Prosim za vse, zaupajoč v bodočnost, bogatega božjega blagoslova. Naj jih spremlja pri njihovem nadaljnjem blagoslovljenem delovanju za skupni blagor domovine zanesljivo upanje na skorajšnje srečnejše dni! Naročam Vam, da naznanite to prebivalstvu.

Laksenburg, 8. majnika 1917.

Karel I. r.

Clam-Martinić I. r.

Kako je z vojsko.

Nemški državni kancelar se je mudil te dni na Dunaju in se je posvetoval z našim zunanjim ministrom grofom Czerninom glede važnih izjav, ki jih bo kancelar podal v nemškem državnem zboru. Napovedal bo najbrž vojne cilje Nemčije.

Rusija še ni prišla v red in se notranji boji strank nadaljujejo. Zaenkrat je obdržala vajeti v rokah vlada, katere najuplívnejša člana sta Lvov in zunanji minister Miljukov. Kako naporno da je opravilo vlade, sledi že iz poročila, da sta Miljukov in pravosodni minister zbolela. Duma je bila sklicana in je načrt začasne vlade, vojskovati se naprej, z velikim odobravanjem sprejela. Predsednik dume Rodzjanko je v slavnostni seji rekel v svojem govoru med drugim: Vojna, ki nam je bila vsiljena, ki je nismo hoteli in za katero nismo najmanj odgovorni, se mora dobojevati do dobrega konca in sicer tako, da bo ohranjena nedotakljivost dežele in narodna čast ruskega prebivalstva. Posl. Rodičev je rekel: Nihče ni tako željan miru kakor jaz. Ali dokler tlači sovražnik našo domovino z nogami, je dolžnost demokracije in vsakega posameznika, ki ljubi mir, pregnati sovražnika z našega ozemlja.

Sarraillova tridnevna bitka za Bitolj je bila brezuspešna. Sarrail je imel velike izgube. — Na zapadnem bojišču so Angleži in Francozi začeli novo bitko s silnim artiljerijskim ognjem. — Na italijanski fronti so se 12. t. m. vneli silni artiljerijski boji, od Tolmina do morja, ki se nadaljujejo, deloma tudi na Koroškem in Tirolskem.

Dnevne vesti.

Cesar o vojnem posojilu. Cesar je na finančnega ministra dr. pl. Spitzmüllerja poslal sledeč brzojav: Vaše poročilo o pripravah za šesto vojno posojilo sem vzel na znanje. Hvaležno spominjajoč se izrednih uspehov, ki so jih vsi sloji posestva pri dosedanjih vojnih posojilih pokazali, upam, da bosta avstrijski kapital in veliki krog hranilcev v sedanji, za srečen konec vojske posebno važni dobi zopet pokazala popolno preskušnjo naše nezlomljene finančne moči in neupogljive odločnosti. Jaz sam podpisem 12 milijonov šestega avstrijskega posojila. Karel.

Nove maše. V zadnje poročilo o novih mašah se je vrinila pomota. Č. g. novomašnik, ki bo imel svojo prvo sv. daritev 1. julija v Skočidolu, se ne piše Kulterer, nego Kuchler Davorin in pridiguje mu preč. g. kn. šk. dvorni kaplan g. Andrej Truppe. — Radi nepričakovanih ovir č. g. Al. Lamprecht svoje nove maše ne bo imel v Celovcu v benediktinski cerkvi, kot je bilo prvotno nameravano, nego v svoji domači župniji. Pridiguje njegov brat, preč. g. vikar Lamprecht Janez star.

Nagle smrti je umrl v Celovcu g. Alojzij Rabl, knjigovodja pri deželnem hipotečnem zavodu, star 52 let. V soboto zvečer je šel v neko celovško kavarno, se vsedel na stol, omahnil in bil v par trenutkih mrtev. Zadel ga je kap na možgane. Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod!

Nova prebiranja črnovojniških zavezancev. Razglas T napoveduje novo prebiranje 1871 do 1867 rōjenih črnovojniških zavezancev ter posebno prebiranje gotovih kategorij črnovojniških zavezancev rojstnih letnikov 1893 do 1867, ki se vrši na Koroškem za politični okraj Beljak v Beljaku 19., 20. in 21. majnika; za politični okraj Špital v Špitalu ob Dravi 23. in 24. majnika; za politični okraj Št. Vid v Št. Vidu ob Glini 26. in 29. majnika; za sodni okraj Trg v Trgu 30. majnika; za ostali del političnega okraja celovške okolice, to je za sodna okraja Celovec in Borovlje, v Celovcu 1. in 2. junija; za mesto Celovec v Celovcu 3. junija; za politični okraj Velikovec v Sinčivesi 5. junija in v Prevaljah 6. junija ter za politični okraj Volšperk v Volšperku 8. in 9. junija.

Vtopljenca so potegnili iz Drave in v petek 11. t. m. pokopali v Breznu ob Dravi. V žepu rujave obleke so poleg denarja našli oddajni list 282., po katerem je bil dotični v marcu t. l. poslal nekaj denarja Francu Pipanu v Krko. Na perilu je nosil všito črko P.

Glinje. (Nesreča.) Na Trati se je ponesrečil posestnik Jakob Primik. Peljal se je s konjem pomagat svojim sosedom pri setvi. Konj pa se je splašil, in posestnik je prišel pod voz. Hudo ranjenega so prepeljali v deželno bolnišnico v Celovcu, kjer je vsled zadobljenih ran umrl. Zapušča vdovo in pet otrok.

Veljavnost kart na kavo, izdanih 17. aprila t. l., se podaljša do 12. junija t. l. in se za tiste do imenovanega dne lahko dobiva po $\frac{1}{8}$ kg žgane kave ali $\frac{1}{4}$ kg kavine zmesi.

Trgovina z „nadomestili“ za olje. Nekaj časa sem prodajajo kot nadomestilo za jedilno olje razne rastlinske izdelke. Eden izmed teh izdelkov se imenuje Carragol. Preiskali so ga in našli, da se napravlja s prekuho morskih rastlin, da je pobarvan s terovim barvilom in konserviran z benicojevo kislino, da ne splesne. Nima prav nobene redilne vrednosti, nikdar ne more nadomestiti olja in vsebuje vrhatega še benicojevo kislino, kar ni dopustno.

Ustanova za dva obolela mornarja. Razpisani ste dve ustanovi viceadmirala barona pl. Wüllerstorfa-Urbair po 140 K za dva revna mornarja, ki sta med aktivnim službenim časom obolela in bila vsled tega brez zakonite oskrbe od c. in kr. mornarice odpuščena. Prošnje je vlagati do 1. julija t. l. na c. in kr. mornariško okrajno poveljstvo v Trstu, sedaj v Ljubljani.

Vrba. (Podružnica „Rdečega križa“ za rožeški sodni okraj.) G. Krištof Mösslacher, hotelir v Vrbi, je daroval „Rdečemu križu“ lep znesek 100 K in društvenemu invalidnemu skladu ravnotako 100 K. Gospa Popper, žena štabnega zdravnika, za imenovana namena 10 K. S tem bodi blagima dobrotnikoma izrečena iskrena zahvala.

Vrba ob jezeru. Podružnica Rdečega križa ima redni občni zbor dne 20. majnika t. l. ob 3. uri popoldne v hotelu J. Kointscha v Vrbi. Če občni zbor ne bi bil sklepčen, se bo uro pozneje vršil nov zbor, ki je po § 8 pravil brezpogojno sklepčen. Odbor.

Št. Jakob v Rožu. Marijina družba obhaja na Binkoštno nedeljo ob dveh popoldan svojo desetletnico. Sosedne Marijine družbe so vabljeni k udeležbi. Na binkoštni ponedeljek ob 3. uri priredi M. D. 2 igri. Več prihodnjič!

Vransko poroma letos prvič 24. majnika na sv. Uršulo, katero so posetili vrli Korošci že 24. aprila — v domoljubne namene.

Vransko. (Odlikovan) s častno diplomom za zasluge za „Rdeči križ“ je bil gosp. Anton Grafenauer, koroški rojak.

Vransko. (Umrli) je pred kratkim odličen in mnogozaslužen tržan g. Simon Oset, star 85 let, in pa čislani tržan g. Blaže Bošte-Kumer; bril je spretno tako z roko, kakor z jezikom; dosegel je 75 let.

Vransko. (Letina) lepo kaže. Vrlo ženstvo je tudi tukaj junaško zmagalo orjaško delo na polju. Slava mu!

Vransko. (Vrnil) se je iz dveletnega ruskega ujetništva trgovec g. Ernest Brezovnik.

Mohliče. (Izredna slovesnost.) V tretjem letu svetovne vojske smo dne 7. t. m. v Mohličah doživeli slovesnost posebne vrste. Vsi otroci, dve hčerki in en sin iz ugledne družine Tašek v Mohličah, so stali ta dan skupno na enkrat pred poročnim oltarjem. Gpdč. Ana Tašek je dobila ženina v osebi g. Feliksa Mak-a, c. kr. uradnika pri deželni vladi v Celovcu; gpdč. Mici Tašek si je izvolila g. Jožefa Riepl-a, posestnika in mesarja v Velikovcu za druga ter nastopita sedaj kot najemnika Aufmutove gostilne v Velikovcu; sin g. Anton Tašek, nedavno prišedši domov iz fronte, odlikovan z dvema hrabrostnima svetinjama, je peljal gpdč. Beti Pauker iz župnije Št. Jakob ob cesti, prej dolgoletna kuharica pri knezu Rosenbergu, kot nevesto in novo gospodinjjo na svoj dom. Vsa vas je bila v rožah. Nekaj posebnega pa je bila sijajno okrašena jedilna dvorana, ki je že — radi številnih lovskih trofejev, sama na sebi nekaj krasnega. Vsa v zelenju, cvetju, vmes primerni napis g. nadučitelja J. Sporn-a je vsakemu nudila bajen pogled. Tudi cerkev je bila lepo ozaljšana, po posebni naklonjenosti soproge g. graščaka v Mohličah in žene polkovnikove gospe E. pl. Zadurovich. Z ozirom na izredno slovesnost je bil tudi poročni nagovor domačega č. g. župnika Josipa Rudla času in slavnosti primeren. Pri pojedini v domači hiši je bilo radi vojnega časa zbranih samo okoli 30 gostov, vsi ožji sorodniki novoporočencev. Med petjem in nagovori se je slovesnost razvila v prav prijetno in lepo zabavo. Nekaj grenkega pa je bilo padlo v poročno veselje, huda bolezen namreč matere ženina in nevest, ki je ležala ravno v teh dneh, nevarno bolna v postelji. K sreči — da se je pozneje bolezen vendar na boljše obrnila. Trojnimi poročenci pa kličemo: „Obilo sreče in blagoslova na pot v novo življenje!“

Mohliče. (Odlikovanje.) Č. g. župnik v Mohličah, Josip I. Rudl je bil radi zasluga za „Rdeči križ“ od nadvojvode Franca Salvatorja odlikovan s srebrno častno svetinjo „Rdečega križa“.

Koroški gospodar.

Kmetske rane in vojska.

Kmet je steber države! To ni prazna beseda! V vojski se je to jasno pokazalo, kakor nikdar prej. Kmetski stan je tisti, ki med vojsko najbolj vzdržuje in brani vso državo; doma na polju se od ranega jutra do pozne noči trudi, da za vse pridelava živež in ne dela težko samo osem ali deset ur na dan, ampak 13 do 16 ur. Na bojiščih pa dajeta največ vojakov in najboljše bojovnike kmetski in delavski stan. Ali pa ju zato tudi potrebno spoštujejo in uvažujejo? V tem oziru je vojska gotovo premnogim odprla oči in je pričakovati, da se bo po vojski na kmeta bolj oziralo, kakor dosedaj. Tisti, ki so prej kmeta in njegov stan zaničevali, ga zdaj blagrujejo. Dobijo pa se žal še zdaj ljudje, ki se na kmete hudujejo, češ da pridržujejo živila in pustijo druge stanove stradati. To ni res! Kmet je dober patrijot in zato rad daje za vse druge živila, kolikor more. Med vojsko je storil še več! Več ali manj slabotni delavci na kmetih so svoje delo podvojili, potrojili, počvetterili, da so obdelali svet in so od svojih pridelkov oddali mnogo več, kakor bi sami potrebovali. Kmetski stan je delal čudeže! Kmetje so med vojsko izpolnili vse, kar je od njih zahtevala oblast, kolikor je bilo sploh mogoče, da bi do končne zmage vzdržali. Niso majhne te zahteve, včasih trde in težke, pa ker so potrebne, jih je kmet brez ugovaranja vzel na svoje rame. Tem težje pa zato občuti kmet, če se mu ne gre na roko tam, kjer bi se mu njegov stan lahko olajšal in to samo v prid državi! V mnogih uradih, ki imajo opravka s kmetskim prebivalstvom, sedijo na jezo kmeta in škodo države ljudje, ki za kmeta in njegove potrebnosti nimajo nobenega smisla, ki kmeta in njegovega stanu sploh ne poznajo. Le tako si je mogoče razlagati, da se še dozdej ni napravil red, kjer bi ga bili morali že davno napraviti. Koliko naredb je med vojsko vlada izdala, zakone izpremenila, ki so se zdeli potrebni. Gozdni, lovski in pašniški zakon pa, ki na Koroškem kriči po izpremembi, je ostal stari — povdarjamo — na veliko škodo države. Že parkrat smo klicali po tozadevni reformi, pa smo našli gluha ušesa! Po srečno končani vojski bomo v tem oziru začeli brezobziren boj. Kdor ni zmožen za svoje mesto, na katerega je postavljen, naj naredi prostor drugemu! Konec mora biti sistemu, da smejo na taka važna mesta le tisti, ki nosijo pečat gotovega političnega naziranja!

Mi smo se sicer vedno potegovali za kmeta in delavca, ker smo videli, da ju najbolj črevelj žuli in sta bila najbolj potrebna pomoči. Zato pa še nismo vodili razrednega boja in ga ne mislimo. Stojimo trdno in neomajno na krščanskem temelju. Ta pa pravi, da so vsi stanovi potrebni in da je božja volja, da se nobenemu stanu ne dela krivica! S tega stališča pa bomo tudi s podvojeno žilavostjo zahtevali: Zacetite kmetu rane, ki bolijo in katere je mogoče zaceliti!

Dajmo besedo gorjanskemu kmetovalcu, ki nam piše:

Vojske ni ne kraja ne konca. Kmetje se vprašujemo: Kaj bo z nami, kako bomo vzdrževali in obdelovali polje, kako redili živino, ko ni delavskih

moči in potrebnega živeža. Živež je šel v mesta in trge, kmetski delavci pa ne morejo delati, če jim ne moremo dati dovolj jesti. Kdor težko dela, mora tudi več jesti! Otroci, ženske in starčki ne zmorejo vsega dela, in kar morejo narediti, je tudi le tako povečjem storjeno. Vsled tega bodo polja kolikortoliko zanemarjena. Za nas ni samo vprašanje „kako med vojsko vzdržati“, ampak tudi, „kako po vojski vzdržati.“ Žita bo vedno manj, dokler se ne uredi polje.

Gospodar ima vse leto in vsak dan dela dosti. Sedaj pa dobi 14dnevni dopust in bi bilo dobro, da bi v 14 dneh za celo leto opravil. To ne gre. Taki pa, ki niso potrebni, so zmirom doma, na pr. lovci, gozdarji!

Zahteva se mleko. Kako ga boš dal, kje dobil, ko pa krava ni tako oskrbljena in nima tiste in dosti krme, ko poprej. Za srne so pozimi nosili seno v les, krave ga pa nimajo dovolj. Pa bi se že dalo pomagati. Kmet na Koroškem je stisnjen od gospode pri paši. Koliko živine so svoj čas redili kmetje po planinah! In danes?

Kako se danes še varuje lov in lovska postava. Koliko koristi pa imamo od lova v svetovni vojski? Koliko divjačine pa so že dali za vojaštvo razni veliki lovski posestniki, ki so prej nakupovali posestva? Kmet pa je dal konje in vole, takorekoč do zadnje krave, da nima niti za obdelovanje polja dovolj vprežne živine.

Zdaj bi bil skrajni čas, da bi se predelale postave za pašo in lov. Paše in lov naj bi prepuščali kmetom, in kmetije bi si zopet opomogle. Če se to ne zgodi, bo mnogo gorjanskih kmetov propadlo. Od tega bodo seve imeli korist grofje-veleposestniki, država pa kajpak škodo.

Da bi mogli za silo pospraviti najpotrebnejša dela in zasigurati bodočnost, bi morali dobiti vojaški-posestniki za spomlad šesttedenski dopust. To so resna vprašanja, ki bi jih bilo treba na korist kmeta in bodočnosti države resno premišljevati in, kar možno, ukreniti.

113. seja koroškega konjerejskega odbora pri deželni vladi v Celovcu. Pod predsedstvom g. deželnega predsednika dr. Karla grofa zu Lodron in Laterano je imel imenovani odbor dne 16. aprila 1917 sejo pri deželni vladi in sledeče poročal, oziroma sklenil. Za l. 1917 je poljedelsko ministrstvo na Koroško pridelilo 6 noriških in 4 vročerkvne, državne žrebce. Sedanje število znaša namesto predpisanih 124 žrebcev le 113 državnih žrebcev, torej 12 mrzlokrvnih žrebcev manj, dočim je 1 vročerkvni žravec nadšteviljen. L. 1916 je bilo na desetih skočnih postajah 39 žrebcev, kamor so gnali 1942 kobil, k 68 žrebcom v privatni oskrbi so gnali 3171 kobil in k 37 licenciranim privatnim žrebcom 1927 kobil, skupaj 144 žrebcev, 7040 kobil (l. 1915 so gnali k 160 žrebcom 5272 kobil). L. 1915 gnane kobile so imele l. 1916 1444 žrebet. K prebiranju žrebcev vigredi 1917 je bilo 42 žrebcev prignanih, od teh jih je dobilo licenco 34. Od teh je bilo 25 predlaganih poljedelskemu ministru za podporo. Od 29 noriških enoletnih žrebcev, pripeljanih povodom licenciranja žrebcev, jih je bilo poljedelskemu ministru v podporo predlaganih 17. Več prošnjam za žrebce v oskrbi se vsled pomanjkanja žrebcev ni moglo vstreči. Na prošnjo več konjerejskih društev na

Koroškem se je z ozirom na zelo narasle stroške za vzdrževanje in oskrbo eraričnih žrebcev sklenilo, da naj oskrbniki žrebcev že od letos naprej namesto skočnine 10 kron pobirajo takso 20 kron od žrebeta. Poljedelsko ministrstvo se prosi, da to potrdi ali pa skočnino za oskrbovanje žrebcev zviša na 15 kron. Da bo sejm za žrebce v Trgu l. 1917 bolje obiskan, se poljedelsko ministrstvo prosi, da z ozirom na izredne razmere vsaj sedaj za žrebce, ki bodo nakupljeni, plača višje cene. Posvetovalo se je še o več drugih zadevah, kakor o prideljenju armadnih kobil po demobilizaciji in nastavitvi oslovskih žrebcev za izrejo mul na Koroškem.

Majnik in naši vojaki.

8./5. 1917.

Velespoštovani gospod urednik! Sprejmite tudi od nas slovenskih topničarjev, ki stojimo tu na visoki planoti za našo ljubo domovino, pristrčne pozdrave, cenjeni bralci in bralke našega ljubljene časnika „Mira“. Pri vas, dragi, imate lepi maj. Oh, krasni maj, konec zime je sedaj; pri vas je vse v cvetju, pri nas pa cveti še beli sneg, še tri metre na debelo. Kljub temu se počutimo še precej dobro, posebno kadar dobimo še steklenico dobrega vina. Sovražnik se oglašja pogosto, kljub temu nam ne naredi posebne škode. Zato pa tudi mi ne molčimo z našimi težkimi havbicami, da pokažemo sovražniku kaj da so Korošci in Kranjci, ker tudi tukaj smo v večini, kakor sploh pri tretjem zboru. Zato je tudi naše geslo: Kjer tretji zbor stoji, tam se sovraga bati ni! Sedaj pa pozdravljamo svoje domače in dekleta, posebno pa šentpeterske pri Velikovcu, globaške, letinske in sploh vse znanke in znanke. Slovenski topničarji: Flori Karner, Mihael Windisch, predmojster Vinko Trebovc, Karbunček Al., A. Ivaneli, T. Radischek, Slavko Klaus in več drugih Slovencev.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmir Mihalek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Kdor še ni poskusil

nepre- **Gorenjske kose** naj piše
kosljive **Gorenjske kose** takoj po
njo, ker je najboljša in najbolj priljubljena vsa-
kemu kmetovalcu. Izdelana je iz samo fine srebrno-
jeklene kovine, tako, da je lahka kot pero. Kosi
tudi lahko z njo vsaka ženska ali otrok.

Dobi se edino le v

Prvi gorenjski razpošiljalni
Ivan Savnik, Kranj
Gorenjsko.

Dolgost in cene **Gorenjske kose** so:

cm	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95
pesti	5	5½	6	6½	7	7½	8	8½	9	9½
K	3.50	3.70	3.90	4.10	4.30	4.50	4.70	4.90	5.20	5.50

Dobe se tudi dobri **brusni kamni**, komad 1 K, boljši K 1.50.

➡ Zahtevajte cenik z več tisoč slikami zastoj! ➡

Podpisujte

šesto vojno posojilo

pri

Podružnici Ljubljanske kreditne banke

▼ **Celovcu, Kolodvorska ulica 27**

kot oficijelnem subskripcijskem mestu.

5½% amortizacijsko državno posojilo po K 92.— za K 100.— nominala.

5½% 1. maja 1927 vračljive državne zakladnice po K 93.50 za K 100.— nominala.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Za glavobol predpisujejo zdravniki ponajveč živce pomirjajoča sredstva. Kot tako uživa dober sloves že skozi mnogo let Fellerjev dobrodušni fluid iz rastlinskih esenc z zn. „Elsa-fluid“. Njega bol lajšajoče lastnosti se jako hvalijo. Tudi osvežujoč dober vonj in prijetna hladnost ugodno vplivata pri glavobolu kakor tudi pri migreni. Predvojne cene: 12 steklenic tega mišice krepčajočega, živce pomirjajočega domačega zdravila pošlje za 7 K 32 h franko lekarnar E. V. Feller, Stabica, Elsatrg št. 67 (Hrvatska). — Če je pa glavobol posledica slabe prebave, zaprtja ali drugih prebavnih težkoč, hitro odpomorejo lagodno odvajajoče rabarbarske kroglice z zn. „Elsa-kroglice“. 6 škatljic stane poštne prosto 5 K 57 h. Oboje domačih zdravil bodi toplo priporočeno in naj bi ju imeli vedno pri rokah zlasti taki ljudje, ki pogosto trpe vsled glavobola. Na ta način si takoj preženo napade migrene in se tako obvarujejo pred nje zopetnim nastopom. — Fellerjev črtik zoper migreno hitro učinkuje in ga je lahko nositi s seboj v žepu; cena mu je 1 K. (—vt—)

Priznано
najboljše
kose so

„Vulkan“ kose

katere ima edinole

Jernej Hafner trgovec z
železnino
Celovec, Paradeisergasse 3
poleg gostilne „Tiger“.

Cement

prodaja na drobno in debelo **Zadruga, Račje**
(Kranichsfeld), Štajersko. Takojšnim naročitvam
se bo še lahko ustreglo.

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevalec korenin „Ela-Balsam“ ne odstrani Vaših kurjih
očes, bradavico in trde kože v treh dneh
brez bolečin. Cena lončku z zajamčujočim
pismom K 175, 3 lončki K 450, 6 lončkov
K 750. — Na stotine zahvalnih in priznal-
nih pisem. — **Kemény, Kaschau** (Kassa),
I., poštni predal 12/301 (Ogrsko).

Staro volnino

pleteno in kvačkano, kakor staro obleko, perilo, stari gumij, vse vrste cunj, suknene odpadke in stare vreče kupuje po vsem Koroškem po najvišjih cenah trgovina s starinami in pridelki „Zum Lindwurm“ v Celovcu 12, Paulitschgasse 9, poleg „Hranilnega in posojilnega društva“. Krščanska trdka. Tudi zbirače najbolje plačujem.

Izvrsten cecilijanski organist in cerkvenik želi zaradi slabega stanovanja službo spremeniti. Naslov pove upravništvo lista „Mir“ št. 20 v Celovcu.

Uradnikom

aktivnim vseh kategorij,

profesorjem
in **učiteljem,**

katerih neobremenjena služnina znaša naj-
manj K 2300— na leto, dalje

penzionistom,

ki imajo vsaj K 1400— pokojnine, dovoljuje

posojila

na podlagi življenjskega zavarovanja, proti
zaznambi na služnino, oziroma pokojnino
na prvem mestu in proti primernemu poroštvu
pod najugodnejšimi pogoji na 5 do 25 letno
amortizacijsko dobo

„**SLAVIJA**“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Sprejmejo se tudi potniki za življenjsko
zavarovanje s stalno plačo in provizijo.

Podrobna pojasnila daje brezplačno
Generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

Vabilo

na

občni zbor

Gospodarske zadruge v Sinčivesi

ki se vrši

na binkoštni ponedeljek, dne 28. maja 1917

popoldne ob 3. uri

v posojilničnih prostorih

(takoj za občnim zborom posojilnice v Sinčivesi).

Dnevni red:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Volitev odbornikov.
3. Poročilo msgr. Podgorca o splošnem go-
spodarskem položaju in o pomenu zadrugištva
za čas po vojski.
4. Slučajni nasveti.

Opomba. Ker se zborovanji posojilnice in
zadruge vršita takoj eno za drugim, naj se jih
člani obeh zadrug v obilnem številu udeleže.

Odbor.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za mi-
nistrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete,
kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe
v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi
oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Razglas.

Podpisano županstvo s tem naznanja, da se bo

občinski lov

občine Škofiče, obstoječ iz davčnih občin **Škofiče, Holbiče** in
Podjerberg v površni izmeri 2863 ha

v soboto, dne 26. maja 1917, ob treh popoldne

na dobo 5 let, t. j. od 1. junija 1917 do 31. maja 1922, potom javne
dražbe v najem oddal.

Izklicna cena znaša 900 K, vadij 90 K.

Dražba se vrši v občinski pisarni v Škofičah h. št. 21. Dražbeni
pogoji ležijo od danes naprej do pričetka dražbe v občinskem uradu v
Škofičah na vpogled.

Škofiče, dne 11. maja 1917.

Občinski urad Škofiče ob jezeru.

Anton Čezar, župan.

Podaljšaj
svoje življenje!

Svoje življenje je mogoče po-
daljšati, zabraniti bolezni, bolane
ozdraviti, slabotne krepiti, omahujoče
utrditi in nesrečne razveseliti!

Kaj je za vsako boleznijo?

Oslabljenost živčne moči, žalost, izguha ljubih pri-
jateljev ali svojcev, razočaranje, strah pred boleznijo,
napačen način življenja in mnogo drugih vzrokov.

Veselo srce

je najboljši zdravnik! Je pot, da postaneš vesel, da
se Tvoja nprav poživi, da zadobiš novo upanje, in ta
pot se ti pokaže v spisu, ki ga dobi vsak, ki piše
ponj, takoj in

čisto zastonj!

V tej drobni knjižici se razlaga, kako se v krat-
kem da brez motenja v poklicu nadomestiti moč
živcev in mišic, kako je mogoče izboljšati in od-
straniti utrujenost, slabo razpoloženje, raztresenost,
oslabilost spomina, nevoljo do dela in razne brez-
številne druge prikazni bolezni. Zahtevajte to pisanje,
prineslo Vam bo upapolne ure.

Naslov: **Ernst Orsech, Berlin S. W.,**
Markgrafenstraße 63, odd. 477.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 8.000.000.

Rezerve: K 1.000.000.

Prodaja srečke razredne
loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo,
Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.